

3. Sektor finančních institucí

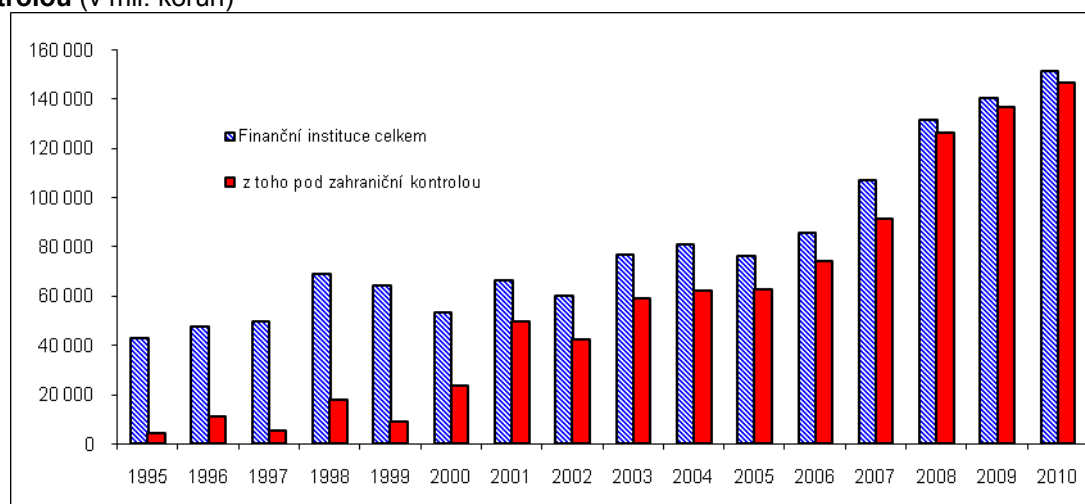
• **Finanční sektor v ČR je prakticky celý vlastněn zahraničním kapitálem; v roce 2010 vytvořily jeho firmy 97,1 % hrubé přidané hodnoty celého finančního sektoru ČR**

Sektor finančních institucí je v ČR prakticky celý v rukou firem pod zahraniční kontrolou. Zatímco na hrubé přidané hodnotě v roce 1995 participoval z 10,4 %, v roce 2010 (podle předběžných dat) už z 97,1 %. Výše jimi vytvořené hrubé přidané hodnoty činila v roce 1995 pouhých 4,5 mld. korun, v roce 2000 už 23,8 mld. korun, což představovalo 45 % hrubé přidané hodnoty v celém sektoru finančních institucí.

V další dekádě pak došlo k velmi prudkému růstu hrubé přidané hodnoty už po roce 2000 - po privatizaci státních podílů v největších českých bankách - až na 146,5 mld. korun v roce 2010, což představovalo 97,1 % hrubé přidané hodnoty celého finančního sektoru v ČR.

Hrubá přidaná hodnota rostl a plynule a nepřerušil ji ani krizový rok 2009, který finanční instituce v ČR přestály bez problémů.

Graf 11: Výše hrubé přidané hodnoty ve finančních institucích celkem a u firem pod zahraniční kontrolou (v mil. korun)

Pramen: ČSÚ

• **Finanční sektor v ČR je prakticky celý vlastněn zahraničním kapitálem**

Zahraníční firmy v ČR dominují finančnímu sektoru logicky i v podílu vyplácených mezd (graf 12) a počtech zaměstnanců. Z grafu je patrné, že v mzdové oblasti i tento sektor byl v roce 2009 nepříznivým ekonomickým vývojem ovlivněn. Přitom meziroční pokles objemu mzdových prostředků lze připsat snížení počtu zaměstnanců. V roce 2000 došlo k privatizaci státních podílů v největších českých bankách, takže výkyv v grafu 12 zachycuje i tuto skutečnost. V grafu 13 pak zmíněný přechod značné části finančního sektoru do zahraniční rukou ukazuje i přírůstek v počtech zaměstnanců, z nichž se stali pracovníci firem pod zahraniční kontrolou.

• **Nejvýznamnější změny kolem roku 2000**

Vyplácené mzdy rostly mírně rychleji než zaměstnanost, což ukazuje na změny v průměrné mzdě pracovníků firem pod zahraniční kontrolou ve finančním sektoru ČR (graf 14). Výkyv v souvislosti s nabytím rozhodující části bankovního sektoru byl zmíněn výše.

• **Výrazný růst mezd v roce 2008 kontrastoval se situací globální finanční krize**

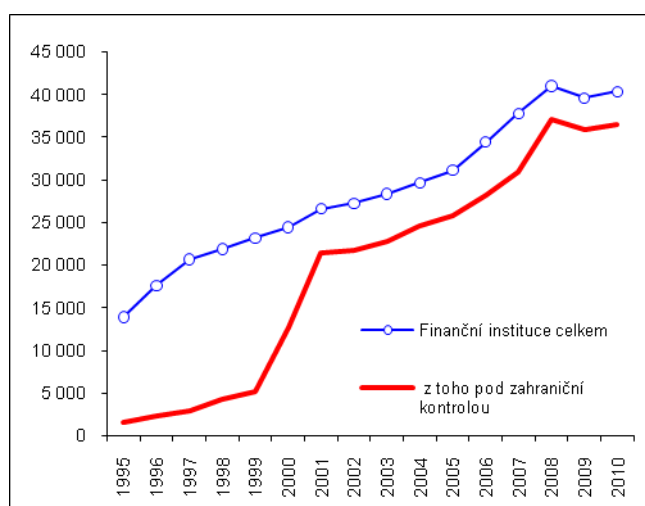
Firmy pod zahraniční kontrolou ve finančním sektoru České republiky vyplatily v roce 1995 svým pracovníkům na platech přes 1,5 mld. korun. V roce 2000 pak 12,8 mld. korun a v tomto roce už byl patrný dopad privatizace na mzdovou oblast (meziroční růst o 146 %). V roce 2001 však již činil objem vyplácených mezd 21 mld. korun a do roku 2010 stoupl na 36,5 mld. korun. K nejvyššímu meziročnímu přírůstku mezd došlo ve finančním sektoru České republiky v roce 2008, v době kdy již byl svět tvrdě zasažen globální finanční krizí. Objem mezd zde stoupl o pětinu (+19,9 %), tj. o 6,2

mld. korun.

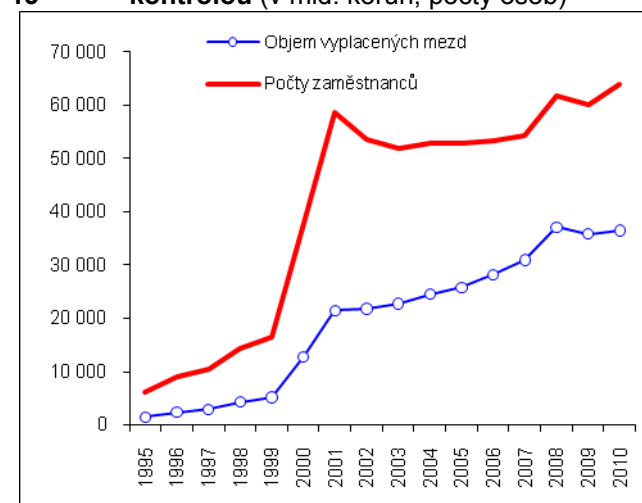
• Přebytek sektoru nefinančních podniků v ČR v roce 2008

V roce 2008 také sektor finančních institucí v České republice jako celek zaznamenal největší přebytek od roku 2005, kdy čisté půjčky dosáhly 29,5 mld. korun. Spolu s přebytkem sektoru domácností (11,8 mld. korun) byly tyto dva institucionální sektory schopny financovat deficity ostatních sektorů české ekonomiky. Především vládního, který hospodařil v tom roce s deficitem 85 mld. korun, ale také sektoru nefinančních podniků (-33 mld. korun).

Graf č. 12 Objem vyplacených mezd (v mld. korun)

Graf č. 13 Mzdy a zaměstnanost firem pod zahr. kontrolou (v mld. korun; počty osob)

Pramen: ČSÚ

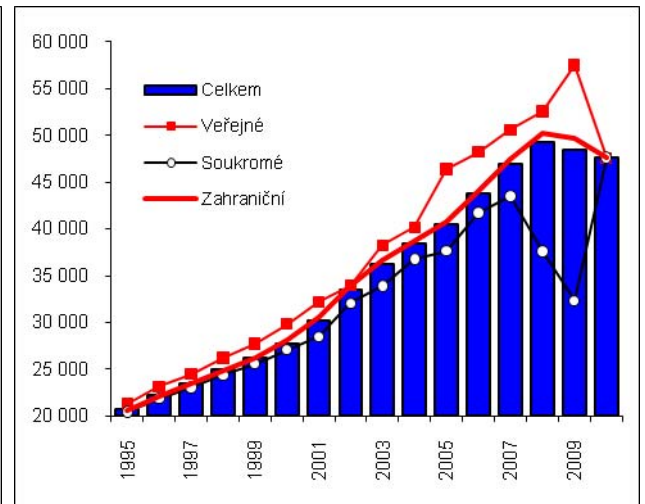
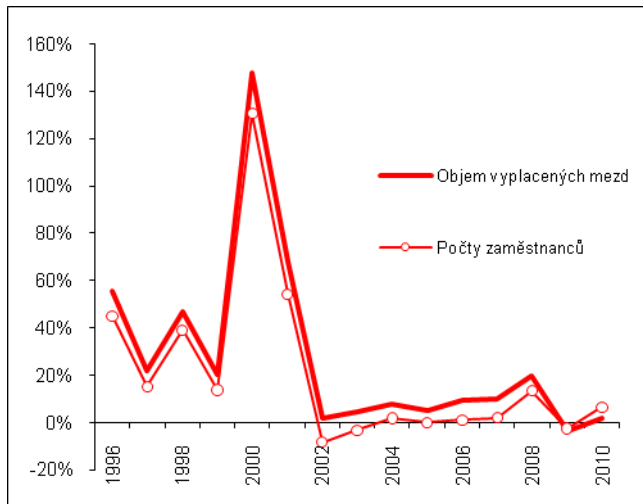
• Rozdíly v průměrné mzdě finančních institucí vlastněných zahraničním kapitálem oproti subjektům ve veřejném vlastnictví

Mzdy ve finančním sektoru jsou jedny z nejvyšších v České republice. Graf 15 ukazuje rozdíly podle formy vlastnictví finančního subjektu. Je z něj patrné, že průměrná mzda finančního sektoru je daná vývojem mzdy segmentu pod zahraniční kontrolou.

Poněkud překvapující je vyšší než průměrná mzda zaměstnaných ve finančních institucích, kde má převahu veřejné vlastnictví. Lze to zřejmě vysvětlit charakterem podnikání v uvedených subjektech. Největší české banky jako gró finančního sektoru disponují rozsáhlými pobočkovými sítěmi, v nichž přepážkoví pracovníci nedosahují tak vysokých mezd, jako plyne z průměrné úrovně za celý sektor, resp. za konkrétní banky. Naopak jen malé množství finančních institucí, které jsou pod kontrolou veřejného sektoru (například Česká exportní banka, EGAP, Českomoravská záruční a rozvojová banka) jsou co do počtu zaměstnanců relativně malé a specificky zaměřené s nároky na sofistikovanější pracovní činnosti. Vyplácené mzdy pak nejsou „rozředěny“ mzdami níže příjmových pozic, jako je tomu u velkých komerčních bank.

Graf č. 14 Dynamika mezd a zaměstnanosti finan. firem pod zahraniční kontrolou (y/y v %)

Graf č. 15 Průměrná mzda ve finančním sektoru podle vlastnictví (v korunách měsíčně)

Pramen: ČSÚ